

Depressió en la persona gran. Una visió multidisciplinària

Elena Ros. Psiquiatra. Hospital Universitari Vall d'Hebron

Marta Argilés. Psicòloga. EAPS Mutuam. Hospital del Mar. Barcelona

Elena Barranco. Geriatra. Grup de Demències SCGiG. Hospital de Granollers

DADES: en funció d'on i com s'hagi realitzat l'estudi...

- La **depressió major** a la comunitat disminueix amb l'edat: 1-5%
- Mentre augmenten els **símptomes depressius**: 8-20%.
- 25-50% deprés d'un ictus
- 20-30% pacients amb demència tenen un diagnòstic de depressió
- 50% Parkinson

FACTORS DE RISC

- Enviudar
- Malalties somàtiques
- Baix nivell educatiu
- Dependència funcional
- Consum d'alcohol

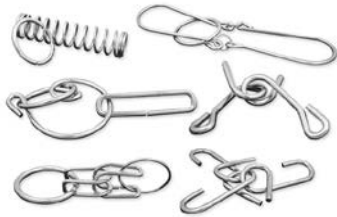
Gurlang et al 1996 AmJGeriatrPsychiatry 1996;
4(suppl 1):S7-S13

Alexopoulos et al Arch Gen Psychiatry 1997;54:915–
922 15;

Gallo et al Psychiatr Serv 1999; 50:1158–116

Dificultats en el diagnòstic

- Menys queixes de tristesa.
- Més queixes somàtiques, inespecífiques, cròniques, sense causa orgànica
- Irritabilitat, tendència a l'aïllament social, fatiga
- Diagnòstic en fases avançades, desnutrició...
- Síntomes psicòtics: nihilisme, deliris de contingut negatiu (idees de pobresa, de mort, de mala salut...) comuns
- Ansietat

Dificultats en el seguiment

- Alt risc de suïcidi
- Efectes adversos/ polifarmàcia / comorbilitat
- Altres malalties poden imitar una depressió i al revés
- Relació amb la demència
- La relació amb la malaltia vascular cerebral
- Aspectes a valorar complexes: afecte, gana, son, funció, cognició

AVALUACIÓ

- **Dificultats:**
 - manca d'uniformitats en els estudis i instruments,
 - estudis poblacionals no comparables,
 - factors de confusió, automesures..
- **GDS:** el més utilitzat a la clínica 5/15/30
- CES-D el més utilitzat en estudis epidemiològics
- Hamilton
- **PHQ-9**

DSM-V

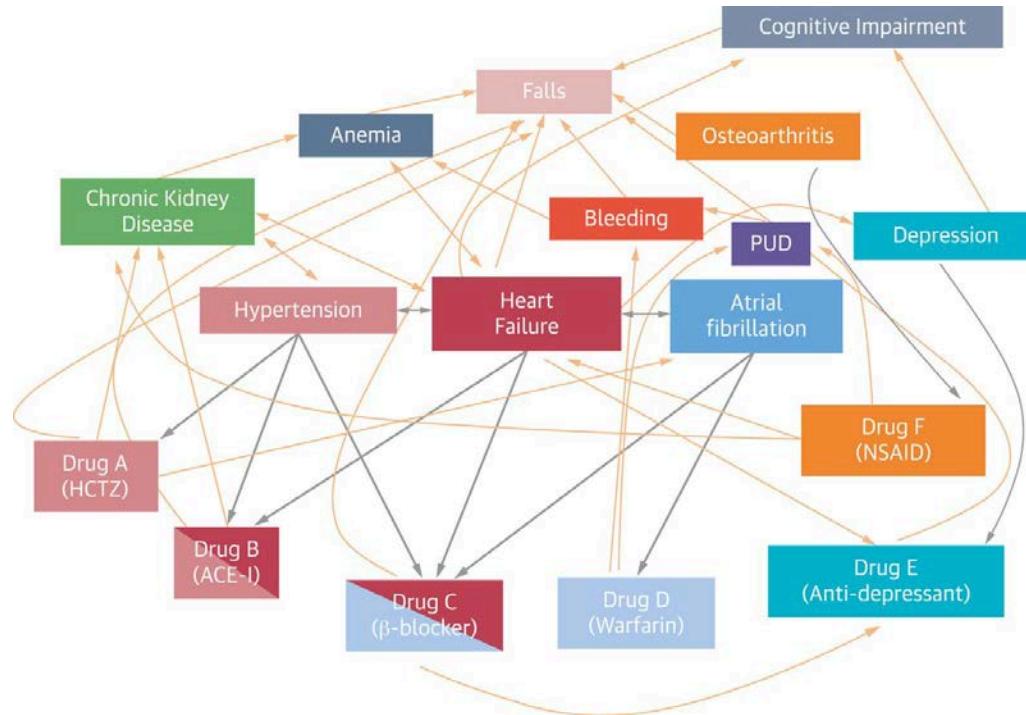
- **1 ó més** dels símptomes principals **2 setmanes**
 - Estat d'ànim depressiu la major part del dia
 - Anhedònia
- **5 ó més** dels següents casi tots els dies **2 setmanes**
 - Pèrdua de pes significativa
 - Insomni o hipersòmnia
 - Agitació o retard psicomotriu
 - Fatiga o pèrdua d'energia
 - Sentiments d'inutilitat o culpa en excés
 - Dificultats de concentració
 - Pensaments recurrents de mort o ideació suïcida

La importància de saber si és o no el primer episodi...

Table 1
 Features differ between and early-onset and late-onset of depression

Features of Depression	Early-Onset	Late-Onset
Genetic	Higher with more family history of mental illnesses	Low
Risk factors	Higher rate of personality disorders	Higher rate of CVD risk factors
Brain abnormality	Functional	Structural
Cognitive or neurologic	Fewer issues	More issues
Depression manifestation	Expressive depressive symptoms	Somatic and cognitive
Obtain psychiatric care	More likely to need formal mental health care	Generally not recognized until late
Comorbidities	Greater substance abuse and dependence	Greater physical comorbidities
Suicide	At risk for suicide	Highest risk of suicide
Response to depression intervention	More responsive	More resistant

- **Repte:** mantenir la mobilitat i qualitat de vida
- Alta prevalença **malalties cròniques (CV):**
 - HTA
 - Diabetis mellitus II
 - Cardiopatia isquèmica
 - Malaltia cerebrovascular
- **La presència de depressió concomitant** té efectes negatius sobre la qualitat de vida però també **afecta a la percepció i l'actitud** de l'ancià davant dels problemes de salut i té conseqüències sobre el compliment de la medicació, dieta,....

Daniel E. Forman et al. JACC 2018;71:2149-2161

2018 American College of Cardiology Foundation

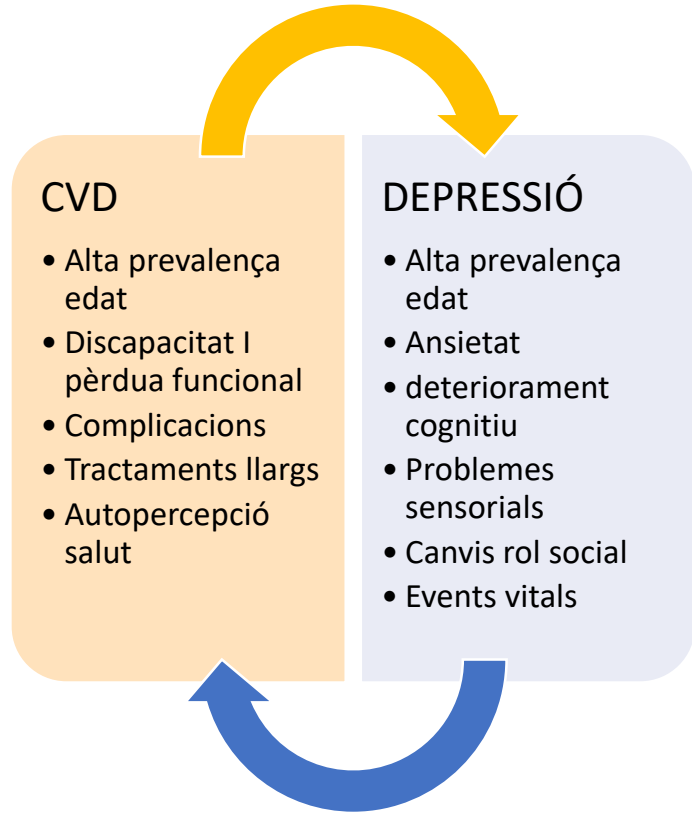
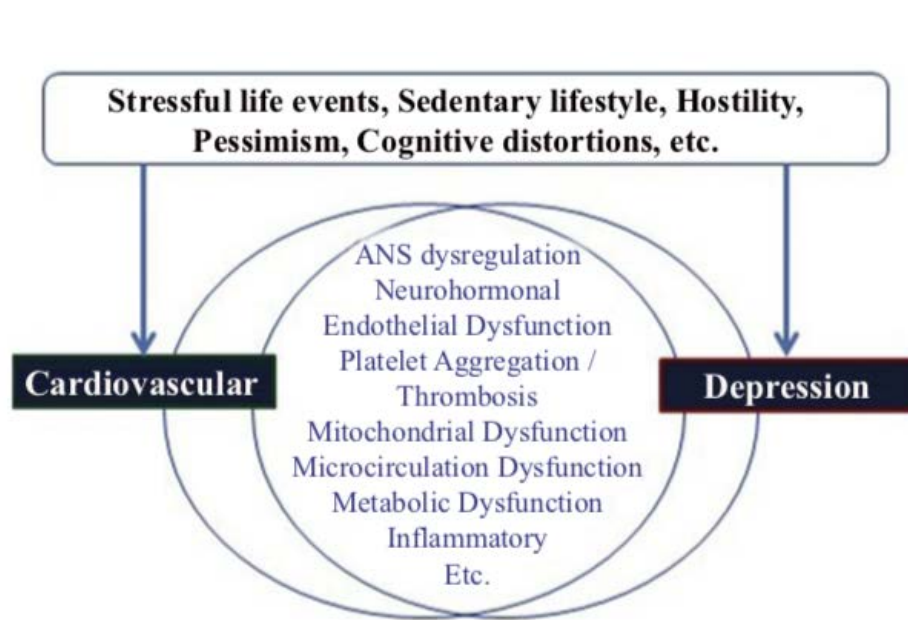

Fig. 1. Underlying pathomechanisms shared by depression and CVD in elderly. ANS, autonomic nerve system.

Psychiatr Clin N Am 41 (2018) 29–3

- 20% CVD tenen depressió
- 20% de les persones amb IAM
- 40% d les persones amb HTA.
- Contribueix a mal resultat en el pronòstic

Review article

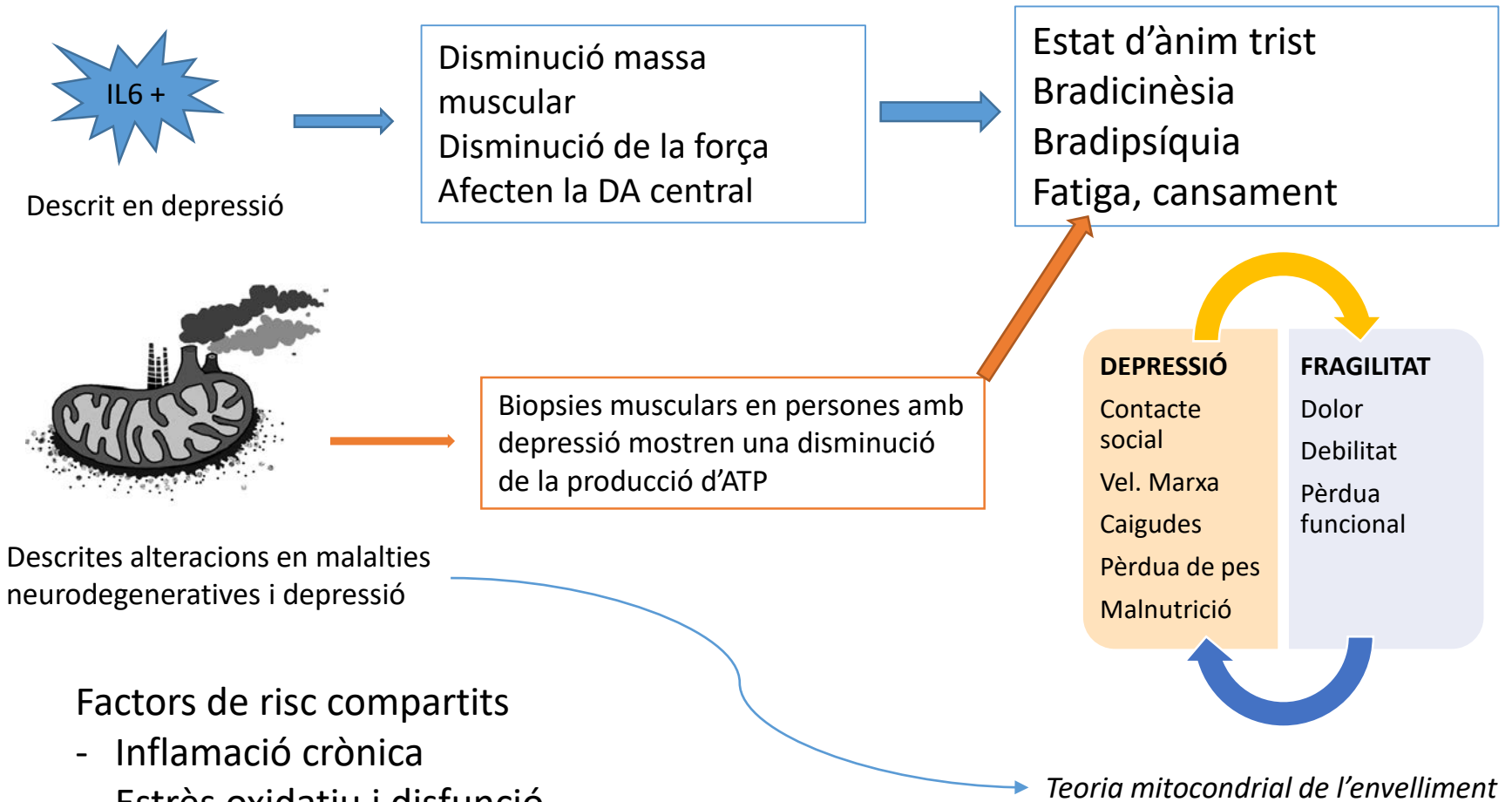
Depression and cardiovascular disease in elderly: Current understanding

Yaxin Zhang^a, Yujing Chen^b, Lina Ma^{a,*}

^a Department of Geriatrics, Xuan Wu Hospital, Capital Medical University, Beijing Institute of Geriatrics, China National Clinical Research Center for Geriatric Disorders, Beijing 100053, China

^b Department of Traditional Chinese Medicine, Xuan Wu Hospital, Capital Medical University, Beijing 100053, China

Review

Relationship between depression and frailty in older adults: A systematic review and meta-analysis

Pinar Soysal^a, Nicola Veronese^{b,c}, Trevor Thompson^d, Kai G. Kahl^e, Brisa S. Fernandes^{f,g}, A. Matthew Prina^b, Marco Solmi^{c,i,j}, Patricia Schofield^k, Ai Koyanagi^{l,m}, Ping-Tao Tsengⁿ, Pao-Yao Lin^{o,p}, Che-Sheng Chu^q, Theodore D. Cosco^{r,s}, Matteo Cesari^{t,u}, Andre F. Carvalho^v, Brendon Stubbs^{h,k,w,x}

Ageing Research Reviews 36 (2017) 78–87

Marta Argilés Huguet, psicòloga

- Forma part de l'Equip d'Atenció PsicoSocial (EAPS) de l'Obra Social La Caixa
- Treballa a l'Hospital del Mar, ha estat gairebé 5 anys a la Unitat de Cures Pal·liatives del Centre Fórum i a Geriatria (Llarga Estada, Convalescència, Subaguts i Hospital de Dia).
- Actualment integrada a la Unitat de Nefrologia i Oncologia de l'Hospital del Mar.
- Lidera el Grup de treball d'Atenció Psicològica Pal·liativa al Col·legi oficial de Psicòlegs de Catalunya.
- Membre del grup científic de la Societat Catalano Balear de Cures Pal·liatives, actualment lidera una investigació sobre el benefici de la psicoeducació a la ciutadania del poble de Tiana on estan realitzant 4 col·loquis per donar a conèixer les cures pal·liatives en format "Palliative café".

Dra Elena Cucurull, psiquiatra

- Psiquiatre adjunt Centre d'Assistència i Seguiment a pacients Drogodependents (CASD). Servei de Psiquiatria Hospital Universitari Vall Hebron..
- Forma part de CIBERSAM (Centro de Investigación Biomédica en Red, Salud Mental). Universidad Autónoma de Barcelona.
- Subespecialitat en Psicogeriatría. Zucker Hillside Hospital Long Island Jewish Hospital, New York, USA.
- Coordinadora Unitat Psicogeriatría. Servei de Psiquiatria, Hospital Universitari Vall d'Hebron
- Professora Associada Clínica. Departament de Psiquiatria i Medicina Legal. Universitat Autònoma de Barcelona
- Creadora fa 5 anys d'un programa específic d'atenció al pacient dual de més de 65 anys
- Directora clínica Institut Internacional de Neurociències Aplicades (IINA) Barcelona